

शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० ते २०२३-२४ या पाच वर्षांच्या कालावधीकरिताचा बृहत आराखडा
जिल्हा व तालुकानिहाय महाविद्यालये, अभ्यासक्रम, विद्याशाखा आणि त्यांची २०२१-२२ करिताची प्रस्तावित ठिकाणे

कोल्हापूर जिल्हा

अ.क्र .	शहर / तालुका	प्रस्तावांची स्थळ	महाविद्यालय/विद्याशाखा तपशिल
I	II	III	IV
१.	कोल्हापूर शहर	१) कोल्हापूर शहर	१) इन्स्टिट्यूट ऑफ फॉरेन्सिक सायन्स २) इन्स्टिट्यूट फॉर योगा एज्युकेशन ३) कौशल्य आधारित अभ्यासक्रमांचे रात्र महाविद्यालय
		२) साळोखेनगर	कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय
२.	करवीर	**१) नंदवाळ (जैताळ फाटा)	कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय (शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ करिता एका संस्थेस शासनाचे इरादापत्र प्राप्त)
		२) कोपाडें	विज्ञान विद्याशाखा (अस्तित्वात असलेल्या एका महाविद्यालयासाठी)
		३) तालुक्यामध्ये एक	कौशल्य आधारित अभ्यासक्रमांचे महाविद्यालय
		* ४) वाकरे	@ कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय (एका संस्थेला शासनाची नवीन महाविद्यालयासाठीची मान्यता प्राप्त.)
		५) केली	कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय
३.	पन्हाळा	१) पणोरे	वाणिज्य विद्याशाखा (अस्तित्वात असलेल्या एका महाविद्यालयासाठी)
		२) तालुक्यामध्ये प्रत्येकी एक	कला, वाणिज्य व विज्ञान महिला महाविद्यालय (अंतराचा निकष आवश्यक)
		३) तालुक्यामध्ये प्रत्येकी एक	कौशल्य आधारित अभ्यासक्रमांचे महाविद्यालय
		४) माळवाडी-कोतोली	शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
४.	हातकणंगले	१) इचलकरंजी शहर	(१) विज्ञान विद्याशाखा (अस्तित्वात असलेल्या महाविद्यालयांसाठी) (२) विधी महाविद्यालय
		२) विक्रमनगर, इचलकरंजी	वाणिज्य महाविद्यालय
		** ३) हुपरी	@ कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय (एका संस्थेला शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० करिता शासनाची नवीन महाविद्यालयासाठीची मान्यता प्राप्त.)
		४) पेटवडगाव	(१) विज्ञान विद्याशाखा (पेट वडगाव येथील अस्तित्वात असलेल्या ज्या महाविद्यालयामध्ये विज्ञान विद्याशाखा नाही अशा महाविद्यालयासाठी) @ (२) वाणिज्य विद्याशाखा (पेट वडगाव येथील अस्तित्वात असलेल्या ज्या महाविद्यालयामध्ये वाणिज्य विद्याशाखा नाही अशा महाविद्यालयासाठी) (एका महाविद्यालयाला शासनाची नवीन वाणिज्य विद्याशाखेसाठी मान्यता प्राप्त.)
		५) तालुक्यामध्ये प्रत्येकी एक	कौशल्य आधारित अभ्यासक्रमांचे महाविद्यालय
		६) तालुक्यामध्ये प्रत्येकी एक	कला, वाणिज्य व विज्ञान महिला महाविद्यालय (अंतराचा निकष आवश्यक) (इचलकरंजी शहराव्यतिरिक्त तालुक्यामध्ये एक महिला महाविद्यालय)
५.	शिरोळ	*१) जयसिंगपूर	१. कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय
		२) तालुक्यामध्ये एक	कौशल्य आधारित अभ्यासक्रमांचे महाविद्यालय
६.	कागल	१) हमिदवाडा	इन्स्टिट्यूट फॉर शुगर अँड अलाईड प्रोडक्टस् टेक्नॉलॉजी
		२) तालुक्यामध्ये प्रत्येकी एक	अ) कौशल्य आधारित अभ्यासक्रमांचे महाविद्यालय
		३) तालुक्यामध्ये प्रत्येकी एक	ब) कला, वाणिज्य व विज्ञान महिला महाविद्यालय (अंतराचा निकष आवश्यक)

अ.क्र .	शहर / तालुका	प्रस्तावांची स्थळ	महाविद्यालय/विद्याशाखा तपशिल
I	II	III	IV
७.	गडहिंग्लज	१) गडहिंग्लज २) नेसरी ३) तालुक्यामध्ये प्रत्येकी एक ४) तालुक्यामध्ये प्रत्येकी एक ५) तालुक्यामध्ये प्रत्येकी एक	@ इंग्रजी माध्यमाचे वाणिज्य विद्याशाखेचे नवीन महाविद्यालय (एका संस्थेला शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० करिता शासनाची नवीन महाविद्यालयासाठीची अंतिम मान्यता प्राप्त.) विज्ञान विद्याशाखा (अस्तित्वात असलेल्या महाविद्यालयासाठी) कौशल्य आधारित अभ्यासक्रमांचे महाविद्यालय कला, वाणिज्य व विज्ञान महिला महाविद्यालय (अंतराचा निकष लागू राहील) हॉटेल मॅनेजमेंट इन्स्टिट्युट (पदविका व पदवी स्तरापर्यंतच्या अभ्यासक्रमांसाठी)
८.	चंदगड	१) तुडये २) तालुक्यामध्ये प्रत्येकी एक	कला, वाणिज्य, विज्ञान महाविद्यालय अ) कला, वाणिज्य व विज्ञान महिला महाविद्यालय (अंतराचा निकष आवश्यक)
९.	आजरा	१) उत्तुर २) गवसे ३) तालुक्यामध्ये प्रत्येकी एक	विज्ञान विद्याशाखा (अस्तित्वात असलेल्या एका महाविद्यालयासाठी) कला, वाणिज्य, विज्ञान महाविद्यालय कौशल्य आधारित अभ्यासक्रमांचे महाविद्यालय
१०.	भुदरगड	१) पाटगांव २) तालुक्यामध्ये प्रत्येकी एक	वनविज्ञान अभ्यासक्रमांसाठी संस्था / महाविद्यालय कौशल्य आधारित अभ्यासक्रमांचे महाविद्यालय
११.	राधानगरी	➤ १) कोनोली तर्फ असंडोली ❖ २) मौजे शिरोली (सोन्याची) ३) धामोड ४) तालुक्यामध्ये एक	कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय (एका संस्थेला शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ करिता शासनाची नवीन महाविद्यालयासाठीची अंतिम मान्यता प्राप्त.) हॉटेल मॅनेजमेंट इन्स्टिट्युट (पदविका व पदवी स्तरापर्यंतच्या अभ्यासक्रमांसाठी) (एका संस्थेला शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० करिता शासनाचे नवीन महाविद्यालयासाठीचे इरादापत्र प्राप्त.) कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय कौशल्य आधारित अभ्यासक्रमांचे महाविद्यालय
१२.	गगनबावडा	१) गगनबावडा २) तालुक्यामध्ये एक	इन्स्टिट्युट फॉर शुगर अँड अलाईड प्रोडक्टस् टेक्नॉलॉजी कौशल्य आधारित अभ्यासक्रमांचे महाविद्यालय
१३.	शाहुवाडी	१) करंजफेण २) मांजरे ३) तालुक्यामध्ये एक	कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय @ कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय (एका संस्थेला शासनाची नवीन महाविद्यालयासाठीची मान्यता प्राप्त.) कौशल्य आधारित अभ्यासक्रमांचे महाविद्यालय
१४.	इन्स्टिट्युट फॉर शुगर अँड अलाईड प्रोडक्टस् टेक्नॉलॉजी	साखर कारखाना असलेल्या ठिकाणी तसेच अशा प्रकारच्या दोन महाविद्यालयांमध्ये किमान ४० कि.मी. चे अंतर असणे आवश्यक.	
१५.	जिल्ह्यात एका ठिकाणी	लोककला महाविद्यालय	
१६.	जिल्ह्यात एका ठिकाणी	पी.जी. डिप्लोमा इन इंडस्ट्रियल सेफ्टी	

सांगली जिल्हा

अ.क्र .	शहर / तालुका	प्रस्तावांची स्थळे	महाविद्यालय/विद्याशाखा तपशिल
I	II	III	IV
१.	सांगली शहर	१) सांगली	१) इन्स्टिट्यूट ऑफ फॉरेंसिक सायन्स
			२) इन्स्टिट्यूट फॉर योगा एज्युकेशन
		२) नेमिनाथनगर	विज्ञान विद्याशाखा (अस्तित्वात असलेल्या एका महिला महाविद्यालयासाठी)
		३) सांगली	उर्दु माध्यमाची वाणिज्य व विज्ञान विद्याशाखा (अस्तित्वात असलेल्या एका उर्दु महाविद्यालयासाठी)
		४) सांगली शहर	कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय
२.	मिरज	निरंक	निरंक
३.	शिराळा	१) सोनवडे	कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय
४.	वाळवा	१) वाळवा	वाणिज्य विद्याशाखा(अस्तित्वात असलेल्या महाविद्यालयासाठी)/ वाणिज्य महाविद्यालय
		२) उरूण इस्लामपूर	१) विधी महाविद्यालय
		३) आष्टा	२) ललितकला महाविद्यालय
			३) विज्ञान विद्याशाखा (अस्तित्वात असलेल्या महाविद्यालयासाठी)/ विज्ञान महाविद्यालय)
		५) कासेगांव	विज्ञान विद्याशाखा (अस्तित्वात असलेल्या महाविद्यालयासाठी)/ विज्ञान महाविद्यालय)
५.	पलूस	१) भिलवडी	वाणिज्य विद्याशाखा (अस्तित्वात असलेल्या एका महाविद्यालयासाठी)
		२) तालुक्यामध्ये प्रत्येकी एक	अ) कला, वाणिज्य व विज्ञान महिला महाविद्यालय (अंतराचा निकष आवश्यक)
			ब) कौशल्य आधारित अभ्यासक्रमांचे महाविद्यालय
६.	कडेगाव	१) कडेपूर	विज्ञान विद्याशाखा (अस्तित्वात असलेल्या एका महाविद्यालयासाठी)
		२) तालुक्यामध्ये एक	कौशल्य आधारित अभ्यासक्रमांचे महाविद्यालय
७.	आटपाडी	निरंक	निरंक
८.	खानापूर	१) खानापूर	विज्ञान विद्याशाखा (अस्तित्वात असलेल्या महाविद्यालयासाठी)/विज्ञान महाविद्यालय
		२) विटा	विधी महाविद्यालय
९.	तासगाव	निरंक	निरंक
१०.	कवटेमहांकाळ	निरंक	निरंक
११.	जत	तालुक्यामध्ये प्रत्येकी एक	अ) कला, वाणिज्य व विज्ञान महिला महाविद्यालय (अंतराचा निकष आवश्यक)
१२.	इन्स्टिट्यूट फॉर शुगर ॲण्ड अलाईड प्रोडक्टस् टेक्नॉलॉजी	साखर कारखाना असलेल्या ठिकाणी तसेच अशा प्रकारच्या दोन महाविद्यालयांमध्ये किमान ४० कि.मी. चे अंतर असणे आवश्यक.	
१३.	जिल्ह्यात एका ठिकाणी	लोककला महाविद्यालय	
१४.	जिल्ह्यात एका ठिकाणी	पी.जी. डिप्लोमा इन इंडस्ट्रियल सेफ्टी	

सातारा जिल्हा

अ.क्र.	शहर / तालुका	प्रस्तावांची स्थळे	महाविद्यालय/विद्याशाखा तपशिल
I	II	III	IV
१.	सातारा शहर	१) सातारा शहर	१) इन्स्टिट्यूट ऑफ कॉम्प्युटर सायन्स
			२) इन्स्टिट्यूट ऑफ फॉरेंसिक सायन्स
		२) शाहूपुरी	कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय
२.	सातारा तालुका	१) नागठाणे	विज्ञान विद्याशाखा (अस्तित्वात असलेल्या एका महाविद्यालयासाठी)
		२) तालुक्यामध्ये प्रत्येकी एक	अ) कला, वाणिज्य व विज्ञान महिला महाविद्यालय (अंतराचा निकष आवश्यक)
			ब) कौशल्य आधारित अभ्यासक्रमांचे महाविद्यालय
			क) हॉटेल मॅनेजमेंट इन्स्टिट्यूट (पदविका व पदवी स्तरापर्यंतच्या अभ्यासक्रमांसाठी)
३.	वाई	१) तालुक्यामध्ये एक	कौशल्य आधारित अभ्यासक्रमांचे महाविद्यालय
४.	खंडाळा	१) शिरवळ	विज्ञान विद्याशाखा (अस्तित्वात असलेल्या एका महाविद्यालयासाठी)
		२) तालुक्यामध्ये प्रत्येकी एक	अ. कला, वाणिज्य व विज्ञान महिला महाविद्यालय (अंतराचा निकष आवश्यक)
			ब. कौशल्य आधारित अभ्यासक्रमांचे महाविद्यालय
५.	कोरेगाव	@ १) देऊर	विज्ञान विद्याशाखा (अस्तित्वात असलेल्या एका महाविद्यालयासाठी) (एका महाविद्यालयाला शासनाची नवीन विज्ञान विद्याशाखेसाठीची मान्यता प्राप्त.)
		२) वाघोली	विज्ञान विद्याशाखा(अस्तित्वात असलेल्या एका महाविद्यालयासाठी)
		३) तालुक्यामध्ये प्रत्येकी एक	ब) कौशल्य आधारित अभ्यासक्रमांचे महाविद्यालय
६.	फलटण	१) फलटण	विज्ञान विद्याशाखा (अस्तित्वात असलेल्या एका महाविद्यालयासाठी)
		२) तालुक्यामध्ये प्रत्येकी एक	अ) कला, वाणिज्य व विज्ञान महिला महाविद्यालय (अंतराचा निकष आवश्यक)
			ब) कौशल्य आधारित अभ्यासक्रमांचे महाविद्यालय
७.	कराड	१) उंब्रज	वाणिज्य विद्याशाखा (अस्तित्वात असलेल्या एका महिला महाविद्यालयासाठी)
		२) उंडाळे	विज्ञान विद्याशाखा (अस्तित्वात असलेल्या एका महाविद्यालयासाठी)
		३) तालुक्यामध्ये एक	कौशल्य आधारित अभ्यासक्रमांचे महाविद्यालय
८.	पाटण	१) दौलतनगर	कला विद्याशाखा (अस्तित्वात असलेल्या एका महाविद्यालयासाठी)
		२) तारळे	कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय
		३) तालुक्यामध्ये प्रत्येकी एक	अ) कला, वाणिज्य व विज्ञान महिला महाविद्यालय (अंतराचा निकष आवश्यक)
			ब) कौशल्य आधारित अभ्यासक्रमांचे महाविद्यालय
९.	माण	तालुक्यामध्ये एक	अ) कला, वाणिज्य व विज्ञान महिला महाविद्यालय (अंतराचा निकष आवश्यक)
			ब) कौशल्य आधारित अभ्यासक्रमांचे महाविद्यालय
१०.	खटाव	१) पुसेसावळी	कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय
		२) पुसेगांव	विज्ञान विद्याशाखा (अस्तित्वात असलेल्या एका महाविद्यालयासाठी)

अ.क्र.	शहर / तालुका	प्रस्तावांची स्थळे	महाविद्यालय/विद्याशाखा तपशिल
I	II	III	IV
११.	जावळी	१) मौजे अंधारी /कास/ फळणी	कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय
		२) तालुक्यामध्ये प्रत्येकी एक	अ) कला, वाणिज्य व विज्ञान महिला महाविद्यालय (अंतराचा निकष आवश्यक)
			ब) कौशल्य आधारित अभ्यासक्रमांचे महाविद्यालय
१२.	महाबळेश्वर	निरंक	निरंक
१३.	इन्स्टिट्यूट फॉर शुगर अँड अलाईड प्रोडक्ट्स टेक्नॉलॉजी	साखर कारखाना असलेल्या ठिकाणी तसेच अशा प्रकारच्या दोन महाविद्यालयांमध्ये किमान ४० कि.मी. चे अंतर असणे आवश्यक.	
१४.	जिल्ह्यात एका ठिकाणी	लोककला महाविद्यालय	
१५.	जिल्ह्यात एका ठिकाणी	पी.जी. डिप्लोमा इन इंडस्ट्रियल सेफ्टी	

* सदर बिंदूचा सन २०१९-२० करिताच्या वार्षिक योजनेमध्ये समावेश करण्यास शासनास मान्यता दिलेली आहे.

** सन २०१९-२० ते २०२३-२४ या पाच वर्षांच्या कालावधीकरिताचा बृहत आराखड्यामध्ये विज्ञान महाविद्यालयासाठी तरतुद होती. तथापि, मा. सहसचिव, महाराष्ट्र शासन, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय मुंबई यांचे संदर्भ क्र. बृआमा-२०१८/प्र.क्र. २८१/विशि-३ दि.२८/०९/२०१८ रोजीच्या पत्रान्वये सदरचे बिंदू सन २०१९-२० करिताच्या वार्षिक योजनेमध्ये समावेश करण्यास मान्यता दिलेली आहे.

*** सदर बिंदूचा सन २०२०-२१ करिताच्या वार्षिक योजनेमध्ये समावेश करण्यास शासनास मान्यता दिलेली आहे.

➤ २०१९-२० करिता सदर बिंदूसाठी शासनाचे इरादापत्र प्राप्त झाले आहे.

@ शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० करिता सदर बिंदूसाठी शासन मान्यता प्राप्त झालेली आहे.

➤ शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ करिता सदर बिंदूसाठी शासन मान्यता प्राप्त झालेली आहे.

शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० ते २०२३-२४ या पाच वर्षांच्या कालावधीकरिताचा बृहत आराखडा

सॅटेलाईट सेंटर

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठे अधिनियम २०१६ मधील तरतुदी आणि शासनाच्या धोरणानुसार आदिवासी, मागास, डोंगराळ अशा ज्या ठिकाणी महाविद्यालय सुरू करणे अडचणीचे आहे, अशा ठिकाणी ``सॅटेलाईट सेंटर`` सुरू करावयाचे आहे. या संकल्पनेअंतर्गत आदिवासी, मागास, डोंगराळ अशा भागातील ज्या विद्यार्थ्यांना आस-पासच्या महाविद्यालयांमध्ये प्रवेश घेणे अडचणीचे असते अशा विद्यार्थ्यांच्या सोईकरीता जवळचे संलग्नीत महाविद्यालय गरजेनुसार सॅटेलाईट सेंटर सुरू करेल. अशा सेंटरच्या ठिकाणी संबंधित महाविद्यालय संभावित ठिकाणाची गरज विचारात घेवून सदर महाविद्यालय अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाद्वारे महाविद्यालयातील शिक्षकांमार्फत वर्ग चालू करावेत, अशी संकल्पना ``सॅटेलाईट सेंटर`` या उपक्रमामध्ये आहे. यामध्ये सदर ठिकाणच्या स्थानिक आवश्यकतेनुसार विशेष विषय शिक्षण, कोर्स/विषय, विद्यार्थीनींसाठी व्यावसायिक शिक्षण, स्थानिक उद्योग विषयक शिक्षण, संशोधन कार्य इत्यादींचा समावेश करता येईल. शासन धोरणानुसार विद्यापीठ परिक्षेत्रामध्ये सदर सॅटेलाईट सेंटर्स सुरू करण्यासाठी प्रायोगिक तत्वावर चंदगड तालुका, शाहुवाडी तालुका, जत तालुका, चांदोली धरण परिक्षेत्र (सोनवडे), माण तालुका, महाबळेश्वर तालुक्यामधील खरोशी या ठिकाणांचा बृहत आराखडयामध्ये समावेश केला आहे.

Newly proposed courses

A: Skill Courses

Sr.No.	Title of the Skill Certificate Course
1	Self Defense Training for Girls
2	Identification and conservation of Medicinal Plants
3	Spoken English
4	Lab Management and water Analysis
5	Lab Management and Food Analysis
6	Tally
7	D.T.P.
8	Computer Hardware Maintenance
9	Cookery
10	Fitness Training
11	Counseling
12	Dress Design and Fashion coordination
13	Hospital Management
14	Nursery Management
15	Rural Journalism and Mass Communication
16	Teachers Training Course
17	Travel and Tourism
18	Home Science
19	Fashion Designing
20	Library Management
21	Personality Development and Beauty Culture (Women)
22	Business Administration
23	Social Work Education
24	Environment Education
25	Music/Tabala
26	Human Right
27	Event Management
28	Income Tax
29	Basic Drawing and Painting
30	Share Market Trading
31	Integrated Software Development
32	Salesmanship Training
33	3 - D Animation
34	Communication and Presentation Skill
35	Radio Jockey
36	Vermi Composting
37	Maintenance and Repairs of Electrical Domestic Appliances
38	Photo Shop
39	C and C++ Programming
40	Web Designing
41	Gents Beauty Parlour
42	Kolhapuri Chappal Design Development

Sr.No.	Title of the Skill Certificate Course
43	Silver Ornament Making Skill
44	Dairy Management Skill
45	Fruits Processing Management
46	Sugar Cane Cultivation and Harvesting Skill
47	Jaggery Management Skill
48	Accounting for Non finance people
49	Automobile Services
50	Entrepreneurship and Export Management Skill
51	Solar System Installation Skill
52	Repairs and Maintenance and Domestic Equipment Skill
53	Silver Ornament Packaging and Marketing Skill
54	Lather Show Pieces Making Skills
55	Hospital Management Skill
56	Plumbing Skill
57	AC and Refrigerator - Installation Repairs and Maintenance Skill
58	Mason / Gavandi Skill
59	Traditional and Modern Painting Skill
60	Personal and Event Security Skill
61	Fruit and Vegetable Packing Skill
62	Responses for RTI Skill
63	Tractor Repair and Maintenance Skill
64	Financial Advisory Skill
65	Bamboo Handicraft Skill
66	Customer Management Skill
67	Marketing Management Skill
68	Analytical Skill
69	Management Skill
70	Certificate Course in Speaking English.
71	Certificate Course in Aptitude Enhancement.
72	Certificate Course in MS Tally with GST
73	Certificate Course in Android application Development.
74	Certificate Course in Computer Hardware and Networking.
75	Sustainable Management of Biodiversity
76	Document Processing and Organisation
77	Database and Content Organisation
78	Library Automation and Digitisation
79	Information Sources and Library Services
80	Basics in Management
81	Fundamentals of Anthropology
82	Human Rights in India
83	Basics of Russian : Communication Skills – Part 1
84	Financial Accounting
85	Communication and Business Correspondence
86	Introduction to Poultry Farming

Sr.No.	Title of the Skill Certificate Course
87	Indian Agricultural Development
88	Learning Teaching Assessment
89	Vocational: Panchkarma Assistant
90	Vocational : Beauty Therapy
91	Communication Technologies in Education
92	Vocational: Yoga Teacher Training Programme
93	Vocational: Beekeeping
94	Fundamentals of Banking and Insurance
95	Fundamentals in Management Control Systems
96	OER for Empowering Teachers
97	Yoga
98	Population, Environment and Development
99	Business Planning and Project Management
100	Human Rights and Humanitarian Law
101	Diseases of Horticultural Crops and their Management
102	Field Crops
103	Fundamentals of Rural Sociology and Educational Psychology
104	Environment Sustainability
105	Information Technology
106	ICT in Teaching and Learning
107	Industry-Institute-Community Partnership
108	AI (Artificial Intelligence)
109	Knowledge Society
110	Information Sources, System and Services
111	Management of Libraries and Information Centers and Knowledge Centers
112	Information Storage and Retrieval
113	Digital Library
114	Adhunik Kavita : Khanda 2
115	Dalit Sahitya
116	Hindi Sahitya ka Itihas
117	Numerical Analysis
118	Tourism Planning and Sustainable Development
119	Educational Administration, Management and Leadership in School Education
120	Sustainable Architecture- Historic and Community Perspective
121	Partial Differential Equations
122	Integral Equation and Integral Transform
123	Food Microbiology and Food Safety
124	Industrial Microbiology
125	Organizational Behavior
126	Bimolecular: Structure, Function in Health and Disease
127	Communication Technologies in Education
128	Water Quality Manufacturing

Sr.No.	Title of the Skill Certificate Course
129	Dizestes Management
130	Bio – Divecetrity
131	E- Banking
132	E- Payment
133	Environmental Impact
134	Assessment and Audit
135	Other need and demand based Skill Courses

B: Entrepreneurship Courses

Sr.No.	Name of The Course	Remark
1	Certificate in Entrepreneurship	These courses may be started in the affiliated colleges / university campus.
2	Post Graduate Diploma in Entrepreneurship	

C: B Voc Courses

बी.व्होक. अभ्यासक्रम

अ.क्र.	अभ्यासक्रमाचे नाव	शेरा
1.	Textile and Clothing	सदर अभ्यासक्रम आवश्यकतेनुसार स्थानिक, भौगोलिक परिस्थिती अवलोकनी घेवून महाविद्यालयांमध्ये सुरु करता येईल.
2.	Dairy Technology	
3.	Sugar Technology	
4.	Food Technology	
5.	Travel and Tourism	
6.	Cyber Securities	
7.	Hotel Management	
8.	Financial Management	
9.	Remote Sensing and Geo-informatics	
10.	Human Resources Management	
11.	Business Analytics	
12.	Insurance	
13.	Machine Learning	
14.	Retail Management	

D: Professional Courses

अभियांत्रिकी शाखा

अ.क्र.	अभ्यासक्रमाचे नाव	शेरा
1.	B.Tech. (Instrumentation & Control)	सदर अभ्यासक्रम आवश्यकतेनुसार स्थानिक, भौगोलिक परिस्थिती अवलोकनी घेवून महाविद्यालयांमध्ये सुरु करता येईल.
2.	B.Tech. (Material Science & Technology)	
3.	B.Tech. (Airo-Space Engineering)	
4.	Five years Integrated M.E. Programme	

आयडीएस फॅकल्टी

1.	Bachelor of Design	कोल्हापूर, सांगली व सातारा जिल्हयांमध्ये आवश्यकतेनुसार
----	--------------------	--

विधी शाखा

अ.क्र.	अभ्यासक्रमाचे नाव	प्रस्तुत ठिकाण
१.	पी.जी. डिप्लोमा इन टॅक्सेशन	कोल्हापूर, सांगली व सातारा जिल्हयातील संलग्नीत विधी महाविद्यालयांकरीता
२.	पी.जी. डिप्लोमा इन सायबर लॉ	

शिक्षणशास्त्र शाखा

अ.क्र.	अभ्यासक्रमाचे नाव	प्रस्तुत ठिकाण
1.	Post Graduate Diploma in Advanced ICT Applications in Education	कोल्हापूर, सांगली व सातारा जिल्हयातील संलग्नीत शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयांकरीता
2.	Post Graduate Diploma in Instructional Design & Technology	
3.	Post Graduate Diploma in Guidance & Counselling	
4.	Diploma in Education Management	

E: Traditional Courses

शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० ते २०२३-२४ या पाच वर्षांच्या कालावधीकरिताचा बृहत आराखडा

विविध शाखांशी संबंधीत नवीन अभ्यासक्रम / विषयांची माहिती

कला शाखा

अ.क्र.	अभ्यासक्रमाचे नाव (One of the subjects / Entire)	शेरा
1.	B.A. (Mass Communication)	सदर अभ्यासक्रम आवश्यकतेनुसार स्थानिक, भौगोलिक परिस्थिती अवलोकनी घेवून महाविद्यालयांमध्ये सुरु करता येईल.
2.	B.A. (Creative Writing)	
3.	B.A. (Animation)	
4.	B.A. (Braille)	
5.	B.A. (Defence Studies)	
6.	B.A. (Criminology)	
7.	B.A. (Rural Development)	
8.	B.A. (Multimedia)	
9.	B.A. (Yoga Studies)	
10.	B.A. (Panchayat Administration)	
11.	B.A./B.Sc. (Meteorology)	
12.	B.A. (Micro Finance)	
13.	B.A. (Civil Services)	
14.	B.A. (Dress Making & Fashion Co-ordination)	
15.	B.A. (Translation)	
16.	M.A. (International Relations)	
17.	M.A. (Civil Services)	
18.	M.A. (Socio-Anthropology)	
19.	M.A. (Industrial Economics)	

वाणिज्य शाखा

अ.क्र.	अभ्यासक्रमाचे नाव (One of the subjects / Entire)	शेरा
1.	B.Com. (Information Technology)	सदर अभ्यासक्रम आवश्यकतेनुसार स्थानिक, भौगोलिक परिस्थिती अवलोकनी घेवून महाविद्यालयांमध्ये सुरु करता येईल.
2.	B.Com. (Business Logistics)	
3.	B.Com. (Global Business)	
4.	B.Com. (Global Finance)	
5.	B.Com. (Agripreneurship)	
6.	B.Com. (Foreign Trade)	
7.	B.Com. (Forest Management)	
8.	B.Com. (Hospitality Management)	
9.	B.Com. (Hospital Management)	
10.	B.Com. (Forex Management)	
11.	B.Com. (Capital Market)	
12.	B.Com. (Bank Management)	
13.	B.Com. (Micro Enterprises)	
14.	B.Com. (Rural Management)	
15.	B.Com. (Retail Management)	
16.	B.Com. (Insurance)	
17.	B.Com. (Entrepreneurship Development)	
18.	B.Com. (Human Resource Management)	
19.	B.Com. (Business Analytics)	
20.	B.Com. (Financial Markets)	
21.	B.Com. (E-Commerce)	
22.	B.Com. (International Business and Finance)	
23.	B.Com. (Business Studies)	
24.	B.Com. (Business Management)	
25.	B.Com. (Estate Valuation)	
26.	B.Com. (Event Management)	
27.	B.Com. (Travel and Tourism)	
28.	B.Com. (Business Planning)	
29.	B.Com. (Portfolio and Securities Management)	
30.	B.Com. (Forensic Audit)	
31.	Diploma in Office Administration	
32.	P.G. Diploma in Industrial Project Consultancy	

विज्ञान शाखा

अ.क्र.	अभ्यासक्रमाचे नाव (One of the subjects / Entire)	शेरा
--------	--	------

अ.क्र.	अभ्यासक्रमाचे नाव (One of the subjects / Entire)	शेरा
1.	B.Sc. (Food Processing)	सदर अभ्यासक्रम आवश्यकतेनुसार स्थानिक, भौगोलिक परिस्थिती अवलोकनी घेवून महाविद्यालयांमध्ये सुरु करता येईल.
2.	B.Sc. (Animation)	
3.	B.Sc. (Leather Technology)	
4.	B.Sc. (Food Technology)	
5.	B.Sc. (Food Processing & Packaging)	
6.	B.Sc. (Forensic Science)	
7.	B.Sc. (Sugar Technology)	
8.	B.Sc. (Drug Chemistry)	
9.	B.Sc. (Nano Technology)	
10.	B.Sc. (Economics)	
11.	B.Sc. (Remote Sensing)	
12.	B.Sc. (Instrumentation)	
13.	B.Sc. (Pharmacology)	
14.	B.Sc. (Musiology)	
15.	B.Sc. (Environmental Science)	
16.	B.Sc. (Resource Management)	
17.	B.Sc. (Ecology)	
18.	B.Sc. (Metrology)	
19.	B.Sc. (Fisheries)	
20.	B.Sc. (Cyber Security)	
21.	B.Sc. (Disaster Management)	
22.	B.Sc. (Medicinal Chemistry)	
23.	B.Sc. (Astrophysics & Space Science)	
24.	B.Sc. (Food Science)	
25.	B.Sc. (Home Science)	
26.	B.Sc. (Water Management)	
27.	B.Sc. (Bio-Technology)	
28.	B.Sc. (Geo Informatics)	सदर अभ्यासक्रम आवश्यकतेनुसार स्थानिक,

अ.क्र.	अभ्यासक्रमाचे नाव (One of the subjects / Entire)	शेरा
29.	B.Sc. (Food Science and Quality Control)	भौगोलिक परिस्थिती अवलोकनी घेवून महाविद्यालयांमध्ये सुरु करता येईल.
30.	B.Sc. (Sericulture)	
31.	B.Sc. (Nutrition and Dietetics)	
32.	B.Sc. (Agricultural Chemistry)	
33.	B.Sc. (Medicinal Plants)	
34.	B.Sc. (Applied and Industrial Biology)	
35.	B.Sc. (Fruit Processing)	
36.	B.Sc. (Renewable Energy)	
37.	B.Sc. (Forestry)	
38.	B.Sc. (Actuarial Science)	
39.	B.Sc. (Industrial Safety)	
40.	B.Sc. (Material Science)	
41.	B.Sc. (Apiculture)	
42.	B.Sc. (Aqua culture)	
43.	B.Sc. (Biomedical)	
44.	B.Sc. (Khadi Production and Design)	
45.	B.Sc. (Geo-Biochemistry)	
46.	PG Diploma in Milk & Milk Products	
47.	PG Diploma in Green House Technology	
48.	M.Sc. (Geo Informatics)	
49.	M.Sc. (Industrial Micro-Biology)	
50.	M.Sc. (Drug Chemistry)	
51.	M.Sc. (Material Science)	
52.	M.Sc. (Earth Science)	
53.	M.Sc. (Instrumentation Electronics)	
54.	M.Sc. (Carbon Trading and Transfer)	
55.	M.Sc. (Designing and Gaming)	
56.	M.Sc. (Data Science)	

अ.क्र.	अभ्यासक्रमाचे नाव	शेरा
1.	Safety and Security	सदर अभ्यासक्रम आवश्यकतेनुसार स्थानिक, भौगोलिक परिस्थिती अवलोकनी घेवून महाविद्यालयांमध्ये सुरु करता येईल.
2.	New and Renewable Energy	
3.	Taxation	
4.	Portfolio Management	
5.	Environmental Monitoring	
6.	Green Buildings	
7.	Carbon Credits	
8.	Financial and management Audit	
9.	Family Business Management	
10.	Waste Management	
11.	Hospital Management	
12.	Data Analytics	
13.	Leather Technology	
14.	House Keeping	
15.	Entrepreneurship Development	
16.	Marketing	
17.	E-Commerce	
18.	Aquaculture	
19.	E-accounting	
20.	Health and Wellness	
21.	Pali Language	

F: Art/Fine Art/Tourism Courses

अ.क्र.	संशोधन केंद्राचा प्रकार	प्रस्तुत जिल्हा
1	B.A. (Drawing)	सदर अभ्यासक्रम आवश्यकतेनुसार स्थानिक, भौगोलिक परिस्थिती अवलोकनी घेवून महाविद्यालयांमध्ये सुरु करता येईल.
2	B.A. (Music)	
3	B.A. (Fine Arts)	
4	B.A. (Dramatics)	

G: Research Center

संशोधन केंद्रे

अ.क्र.	संशोधन केंद्राचा प्रकार	प्रस्तुत जिल्हा
1	Center for Research / Innovation / Incubation	कोल्हापूर, सांगली, सातारा
2	Center of Excellence	कोल्हापूर, सांगली, सातारा